

Bijlage 3

bij de Regeling rooster en toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens VO in 2015
van 18 juni 2013, nummer CvE-13.01726

Hulpmiddelen kandidaten met een beperking 2015

1. Brochure met achtergrondinformatie

Sinds 2013 wordt door het CvE jaarlijks bij het begin van het cursusjaar een brochure gepubliceerd over regels, levering en achtergronden bij het afleggen van het centraal examen door leerlingen met een beperking. De *up to date* brochure voor het centraal examen 2015 verschijnt in september 2014. De brochures van voorgaande jaren (zoals september 2013 voor het centraal examen 2014) bevatten relevante achtergrondinformatie ook voor de school die zich al voor september 2014 op de hoogte wil stellen van de mogelijkheden bij het centraal examen 2015. Voor de exacte regels bij het centraal examen in 2015 geldt deze regeling met als achtergrond de brochure die in september 2014 verschijnt.

2. Toegestane hulpmiddelen 2015

Ten behoeve van de toegankelijkheid van de school- en centrale examens voor leerlingen met een beperking kan de directeur op grond van artikel 55 van het Eindexamenbesluit aanvullende maatregelen treffen, die passen binnen de kaders van de examinering. Ten behoeve van de centrale examinering biedt het College voor Examens aangepaste examens aan met dezelfde exameneisen, die het mogelijk maken de exameneisen te toetsen bij kandidaten met een beperking. In deze bijlage wordt het aanbod van aangepaste examens beschreven met de daarbij behorende afnameregels. Deze vallen onder, en binnen het kader van, de algemene regels in artikel 55 van het Eindexamenbesluit. De algemene regels zoals verwoord in dit artikel van het Eindexamenbesluit (onder andere omtrent tijdverlenging, melding aan de inspectie en aanwezigheid van een deskundigenverklaring) zijn ook van toepassing bij het gebruik van door het College voor Examens geleverde aangepaste examens.

Kandidaten met een visuele beperking

De centrale examens en de rekentoets worden door CvE op bestelling geleverd in een format dat zich leent voor de hulpmiddelen die door kandidaten met een visuele beperking worden gebruikt. Daarbij wordt het examen ook verder inhoudelijk geschikt gemaakt voor de kandidaat met een visuele beperking, Het aangepaste examen gaat vergezeld van een aangepast beoordelingsvoorschrift.

De directeur meldt in het kader van de bestelling van examens (voor 1 november voorafgaand aan het centraal examen) bij DUO via een speciaal bestelformulier de noodzaak van levering van een aangepast examen. CvE neemt met de school na ontvangst van de bestelling contact op voor het noodzakelijke maatwerk. Als de noodzakelijke aanpassingen zouden moeten leiden tot een volledig herzien examen, kan CvE in plaats daarvan besluiten tot het aanstellen van een gecommiteerde die samen met de examinator van de kandidaat een vervangend mondeling afneemt. Dat zal in ieder geval gebeuren bij examinering van kunst (algemeen) op havo en vwo voor kandidaten met een visuele beperking.

Kandidaten met een auditieve beperking

Voor kandidaten met een auditieve beperking levert het College voor Examens waar nodig een aangepast centraal examen. Middels een speciaal formulier meldt de directeur aan DUO in het kader van de bestelling van centrale examens voor 1 november voorafgaand aan de afname van het centraal examen de noodzaak van een voor de kandidaat met een auditieve beperking aangepast examen. Als de aanpassing noopt tot een volledige herziening van het examen, kan het College voor Examens besluiten een gecommiteerde aan te wijzen. De examinator en gecommiteerde nemen in overleg een examen af dat past op de exameneisen en waarin rekening wordt gehouden met de beperking van de kandidaat.

NB dit is alleen van toepassing bij digitale examens of bij examens met de computer als noodzakelijk hulpmiddel. Bij de digitale rekentoets is geen aanpassing nodig.

Kandidaten met dyslexie

Voor kandidaten met dyslexie levert het College voor Examens het volgende:

Voor digitale examens (en de digitale rekentoets) een *dyslexievariant* waarin kunstmatige spraak of ingesproken tekst is toegevoegd.

Voor papieren examens, naar keuze van de directeur, waarbij de keuze per kandidaat kan verschillen:

- een bestand op CD-ROM (Daisy-CD) met de gesproken tekst van het examen (natuurlijke stem of spraaksynthese), te gebruiken naast een papieren examen in een Daisyspeler of op de computer
- een examenbestand in pdf geschikt voor spraaksynthese (tekst naar spraak via de computer); daarbij kan de kandidaat de tekst lezen op het scherm van een computer en tegelijkertijd desgewenst in spraak omzetten.

Als Daisy en spraaksynthese-pdf geleverd kunnen worden, bepaalt de directeur welke vorm voor de kandidaat geschikt is. Als de geschikte vorm in een tijdvak niet leverbaar is, moet worden voorzien in een voorlezer (individuele voorleeshulp).

Kandidaten met kleurenblindheid

Voor kandidaten met kleurenblindheid worden geen aangepaste examens geleverd. Voor kleurenblinde kandidaten kan een opzoekhulp worden ingezet die op verzoek van de kandidaat de kleur van een door de kandidaat aangewezen vlakdeel benoemt, of een door de kandidaat aangewezen kleur aanwijst in examen of hulpmiddel

Kandidaten met dyscalculie

.Nadere informatie over de aanpassingen in examens en hulpmiddelen bij dyscalculie volgt zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voor 1 oktober 2014.

Kandidaten met een zware lichamelijke beperking

Als door een zware lichamelijke beperking de gangbare vorm van het examen niet bruikbaar is, neemt de directeur contact op met CvE

Overige beperkingen

Indien de directeur van oordeel is dat de kandidaat redelijkerwijze aan de exameneisen kan voldoen maar de wijze van examineren de toegankelijkheid belemmert en het aanbod van aangepaste examens en de overige mogelijkheden waarover de directeur beschikt daarin niet voorzien, neemt hij contact op met CvE. Het CvE kan in overleg met de school besluiten dat een andere aanpassing dan bovengenoemde mogelijk is binnen het kader van de exameneisen. Het CvE kan ook besluiten dat naast bovengenoemde aangepaste uitvoeringen, andere aanpassingen kunnen worden geleverd. Indien dat gebeurt, wordt dat voor 1 november voorafgaand aan het centraal examen bekendgemaakt.

NB

onder de mogelijkheden waarover de directeur beschikt, vallen indien relevant ook de tijdverlenging met criteria uit artikel 55 van het Eindexamenbesluit, en maatregelen zoals het apart zetten van een kandidaat. Voor aanpassingen die mogelijk de inhoud van het examen raken en waarin niet is voorzien met de standaardlevering, is contact met CvE vereist. Het is gewenst en mogelijk om zo vroeg mogelijk contact op te nemen, zodat in het onderwijs en het schoolexamen met de mogelijke aanpassingen rekening kan worden gehouden. Tijdig contact kán betekenen dat voor een leerling die bijvoorbeeld examen havo aflegt, al contact wordt opgenomen bij het begin van het vierde leerjaar.

In de opsomming ontbreken aanpassingen in verband met dyscalculie. In de pilot met de rekentoets wordt onderzocht of aanpassingen wegens dyscalculie binnen de kaders van de exameneisen mogelijk en doeltreffend zijn. Als dat leidt tot integrale aanpassing (aangepaste levering en/of aanpassing in toegestane hulpmiddelen) valt dat onder de nadere aanvullingen genoemd onder 'overige beperkingen'.